SeAMKin asiantuntijat maaseutututkijatapaamisessa Ähtärissä

6.9.2019

Perinteeksi muodostunut maaseutututkijatapaaminen (MUA- tapaaminen) järjestettiin tänä vuonna hotelli Mesikämmenessä Ähtärissä 22.-23.8.2019. Paikalle oli saapunut lähes sata tutkijaa, jotka keskustelivat maaseudusta ja sen toimintaympäristön muutoksista. Tilaisuutta järjestää vuosittain Maaseudun uusi aika -yhdistys ja tämän vuoden teemaksi oli valikoitunut ”Kohteena maaseutu”. Kaksi päiväisen tapaamisen aikana kuultiin sekä kotimaisten että kansainvälisten huippututkijoiden näkemyksiä maaseudun kehittämisestä. SeAMKista tapaamiseen osallistuivat omilla puheenvuoroilla erityisasiantuntijat Risto Lauhanen ja Gun Wirtanen sekä asiantuntija Kari Laasasenaho.

Paneelikeskusteluissa korostuivat supistuvien alueiden elinvoima

Molempina päivinä järjestettiin mielenkiintoiset paneelikeskustelut, joiden aiheet vaihtelivat supistuvien alueiden kehittämisestä siihen, miltä maaseutu näyttää 20 vuoden kuluttua. Paneelin osallistui keskeisiä maaseutututkijoita, kuten tutkimusjohtajat Sulevi Riukulehto ja Torsti Hyyryläinen Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutista. Molemmissa keskusteluissa herätti keskustelua nykyinen kasvukeskusten kasvu ja maaseudun nopea autioituminen. Ongelmana nähtiin se, että syntyvyyden lasku ja väestön ikääntyminen asettavat suuria haasteita nykyiselle yhteiskuntarakenteelle. Lisäksi ilmastonmuutos nähtiin sekä uhkana että mahdollisuutena maaseudulle: maaseutu voi olla osaratkaisu ilmastonmuutoksen torjunnassa, sillä se mahdollistaa uudenlaista elinkeinotoimintaa.

Toiseen paneelikeskusteluun osallistunut Vimpelin kunnanjohtaja, Sami Gustafsson, painotti sitä, että ihmisten on pyristeltävä pois myös siitä ajatuksesta, että kuntien verotulot tulisivat enää pääosin asukkaiden tuloverotuksesta. Tulevaisuudessa myös toiset veromuodot, kuten tuulivoimaloiden kiinteistöverotus, tuo mahdollisuuksia kuntatalouteen. Lisäksi Gustafsson korosti myös maahanmuuton tärkeyttä työvoimapulan ehkäisyssä.

Keskustelua herätti myös nykyiset hallitusohjelman linjaukset, joissa kaupunkien pelätään kehittyvän maaseudun kustannuksella. Toisaalta puhuttiin myös uudenlaisesta kotipaikan määritelmistä, joissa kaikki maaseudulla asioivat, asuvat ja oleskelevat ovat osa kuntaa. Nämä kaikki henkilöt tulisikin saada mukaan maaseudun kehittämiseen.

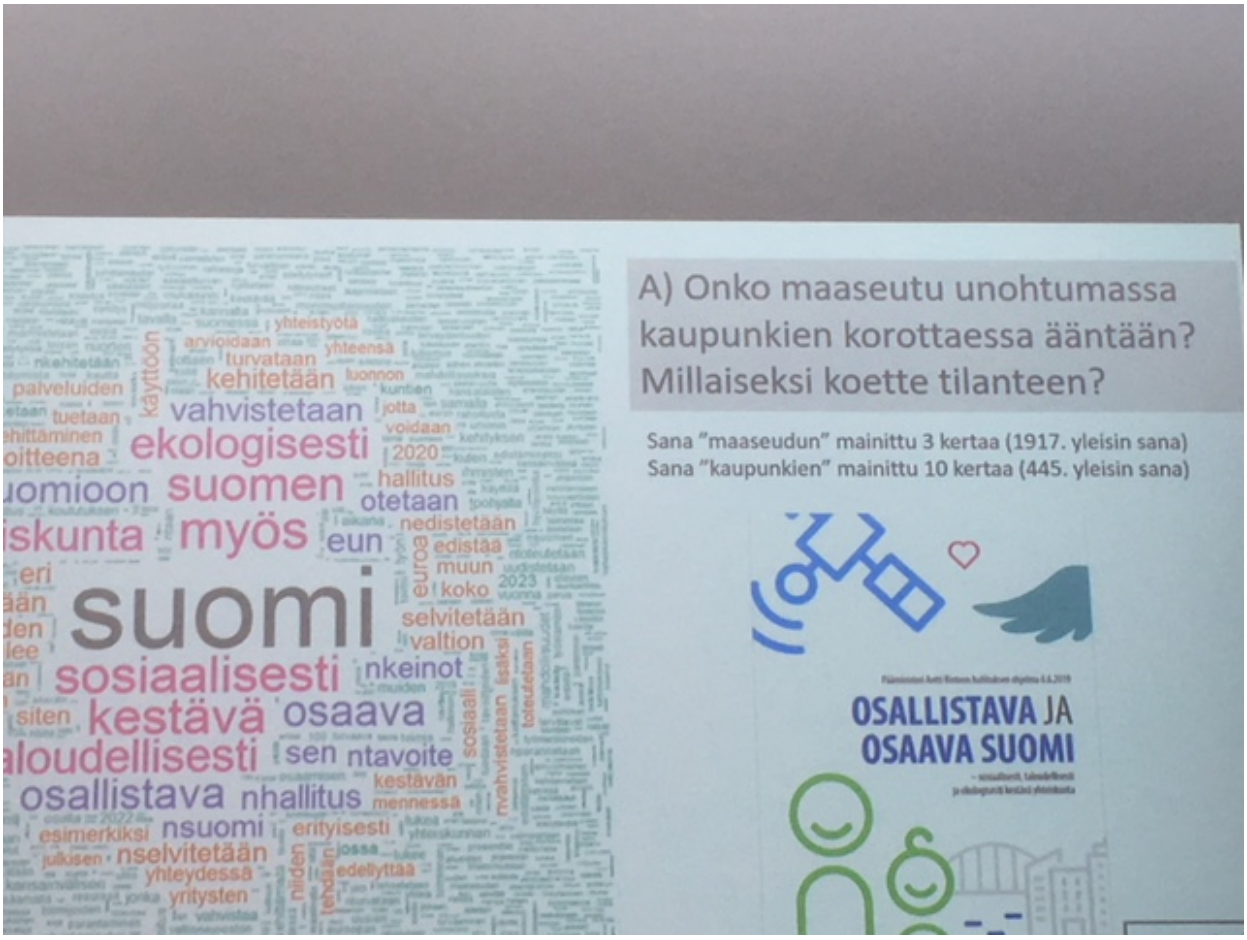

Maaseudun asema Antti Rinteen (sd) hallitusohjelmassa herätti vilkasta keskustelua.

Elintarvikeketjun ajankohtaisia asioita

SeAMKin asiantuntijat osallistuivat ”Kestävyys yrittäjyyden suuntaviivana”- työryhmään, jossa kuultiin monipuolisia esityksiä maaseudun elinkeinoista. Risto Lauhanen ja Kari Laasasenaho esittelivät tapahtumassa metsänomistajien näkemyksiä luvanvaraisten luonnontuotteiden keruusta. Aihetta oli selvitetty Kuudestaan ry:n rahoittamassa Puusta ruokaa-hankkeessa yhdessä Kurikan kaupungin Anne Keski-Jaskarin sekä Suomen metsäkeskuksen Jouni Ailan ja Marko Ämmälän kanssa.

Esityksessä kerrottiin, että suurin osa metsänomistajista haluaa kehittää yhteistyötä luonnontuoteyrittäjien kanssa, ja he pitävät luonnontuotteita terveellisinä. Metsänomistajat ovat myös sitä mieltä, että luonnontuotteita pitäisi hyödyntää nykyistä enemmän. Metsänomistajat vuokraisivat metsiään mieluiten neulasten ja lehtien keruuseen, ja he haluaisivat siitä korvauksen mielellään sovittuna hintana kerätystä määrästä. Tapahtumassa esitetyn kyselytutkimuksen tarkoituksena on ollut lisätä keskustelua luonnontuoteyrittäjien ja metsänomistajien välillä.

Gun Wirtanen piti esitelmän, jonka aihealueena oli bioturvallisuus eläintiloilla. Bioturvallisuus on Suomessa hyvällä tasolla, mutta sen kehittämistä on pidettävä jatkuvasti yllä. Bioturvallisuus on tärkeää niin eläinten hyvinvoinnin kuin tuottavuudenkin näkökulmasta. Bioturvallisuuden hyvä hoito näkyy myös alentuneina tuotantokustannuksina ja riskien pienenemisellä karjatiloilla. MUA-tapaamisessa pidetty esitys, joka on luettavissa http://www.mua.fi/wp-content/uploads/2019/08/MUA-ElainBioTurvaEsitys-190822.pdf, pohjautuu Luken koordinoimaan tiedonvälityshankkeeseen ”Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta”, jonka

kohdealueena ovat karjatilat Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla. Tietoa jaetaan hankkeessa mm. seminaarien, webinaarien ja tapaamisien muodossa.

MUA-tapaamisesta tehtiin myös abstraktijulkaisu, joka sisältää myös SeAMKin edustajien esitysten tiivistelmät. Julkaisu on luettavissa osoitteessa: http://www.mua.fi/wp-content/uploads/2019/08/MUA_kirja.pdf

Kari Laasasenaho, SeAMK Ruoka
Risto Lauhanen, SeAMK Ruoka
Gun Wirtanen, SeAMK Ruoka

Kuva: Risto Lauhanen